

Het 'Centre Aequatoria' (Zaire) met de
'Annales Aequatoria' : 50 jaar.

Aequatoria, het onderzoekscentrum in Afrikaanse taalkunde en ethnologie, gevestigd te Bamanya-Mbandaka, dat ook het tijdschrift Annales Aequatoria uitgeeft, viert dit jaar zijn vijftigste verjaardag. Het eerste nummer van het tijdschrift verscheen op 26 juni 1937 en van in het begin heeft het steeds in dienst gestaan van al diegenen die het volk beter wilden dienen door een grondiger kennis van taal en cultuur.

Deze doelstelling heeft de redactie echter veel moeilijkheden bezorgd. Zo kreeg men reeds in 1940 een reactie van Mgr. de Boeck op de stellingname van Hulstaert ten opzichte van het Lingala. In 1941 kwam het bevel van hogerhand om geen enkele studie van E. Possoz meer op te nemen.

In 1945 leek het einde zelfs nabij. Een speciaal nummer over polygamie werd toen verboden en de oplage (1945 nr.1) vernietigd. Het daarop volgende nummer werd als subversief en zelfs pervers bestempeld wegens de artikels van Kagame, Borgonjon en Van Caeneghem. Steeds ging het om wat Aequatoria "indigenisme" noemde, d.w.z. een à priori positieve houding t.o.v. de inlandse culturen.

Na de IIe wereldoorlog kwam de tijd van vrede en uitbreiding. De abonnementen stegen van 200 (1945) tot 547 (1957) hoewel dit aantal in 1960 weer terugviel op 250. De uiteindelijke crisis was toen reeds begonnen. De koloniale administratie had alle abonnementen opgezegd (335), terwijl er in de jaren rond de dekolonisatie ook veel medewerkers gestorven of verdwenen waren. Men poogde het tijdschrift aan Lovanium over te maken, maar een bevredigend akkoord werd nooit bereikt.

Het laatste nummer van 1962 verscheen op het einde van 1963, waarmee ook meteen de 25ste jaargang afgesloten werd. Pater Boelaert, medestichter, stierf in 1966. Pater

Hulstaert werkte alleen verder en publiceerde nog in andere tijdschriften.

Zij hadden beiden ook een bibliotheek opgezet als studiecentrum voor zichzelf en hun medewerkers. Door de zorg die men eraan besteedde en het systeem dat er in werd aangebracht, kan zij op het ogenblik zeker een van de beste van het land genoemd worden. Sinds einde 1979, toen ze voor het publiek toegankelijk werd, kon men dan ook meer dan 900 bezoekers noteren.

De 80ste verjaardag van Pater Hulstaert was een mooie gelegenheid om Aequatoria als tijdschrift te hervatten, nu onder de benaming Annales Aequatoria. Momenteel is men aan de 7e jaargang toe en worden er 29 landen bereikt.

Het Aequatoria-centrum heeft steeds gastvrijheid verleend aan onderzoekers van binnen- en buitenland, maar tot nu toe waren de mogelijkheden zeer beperkt. Nu echter is er een "Aequatoria-Guest-House" in opbouw en een waardig en veilig bibliotheekgebouw behoort tot de vooruitzichten.

Ondanks zijn wat bewogen geschiedenis en ondanks sommige tegenkantingen vroeger en nu, is Aequatoria meer dan ooit actief, dankzij de aanmoediging van vrienden in binnen- en buitenland.

Voor de herdenking van het vijftigjarig bestaan is een voorlopig programma gepland. Er zal een speciaal nummer van Annales Aequatoria verschijnen, met de nauwkeurige geschiedenis van Aequatoria 1937-1962, en met de index van de daarin verschenen artikels. In juni en juli 1987 zullen er bovendien een aantal studiedagen doorgaan in Bamanya.

Bericht door :

Honoré VINCK
Centre Aequatoria
Bamanya B.P. 276 Mbandaka
Zaïre